

Werkgroepnieuws Meteoren (3/1979)

De nachten zijn al merkkelijk beter dan vorige maanden, met ietwat zachtere temperaturen en een grotere zwermactiviteit. Wat kan een meteorwaarnemer meer verlangen? Met een volle maan op 12-13 april houden we vooral begin en eind april vrij voor de waarnemingen. We richten 2 speciale projekten in, wat echter niet mag beletten dat U tijdens de overige nachten zou observeren.

1. "Kleine" zwermen van de maand.

Tijdens deze maand neemt de meteorenactiviteit opmerkelijk toe. Wees dus gerust, een aandachtige waarnemer krijgt wat te zien. U zult merken dat het tijdstip van het maximum niet noodzakelijk overeenstemt met wat U in de BMS-kataloog vindt. We hebben voor een aantal zwermen zelf het juiste tijdstip van hun maximum bepaald.

N°	Zwerm	zichtbaar	max.	ZHR	R.A.	Decl.
201	24 Com. Ber.	19-25 apr.	21.7 apr	?	189°	+20°
202	Xi Bootids	19-22 apr.	21.7 apr	?	221°	+20°
208	o Draconids	21 apr	-	?	283°	+59°
209	Delta Cygn.	21-22 apr	-	?	293°	+43°
212	Eps. Urs. Maj.	19-26 apr	25.7 apr	?	189°	+58°
219	Alfa Boötids	14 apr-12 mei	27.75 apr	?	218°	+19°
221	Theta Drac.	8 apr-8 mei	23 apr	?	248°	+66°
225	Alfa Serp.	27 apr-5 mei	-	?	236°	+11°
226	Rho Ophuich.	19 apr-9 mei	-	?	248°	-24°
*	85 Virginids	26 apr-4 mei	30.9 apr	4	207°	-16°
*	126 Virg.	25 apr-7 mei	30.1 apr	2	219°	+4°
**	Mu Virg.	1 apr-12 mei	25 apr	?	221°	-5°
***	Ophuich.	19 apr-1 mei	?	Var	257°	-1°
***	Alfa Vir.	18 apr	-	3	203°	-5°

*=Australische kataloog, **=NASA kataloog, *** Nieuw Zeelandse kataloog.

2. Project 140 Ursa Majorids.

Deze zwerm werd in 1970 ontdekt en vertoont een zeer scherp maximum dat dit jaar verwacht wordt op 2 apr. 6h45 UT. In ideale omstandigheden zou de ZHR dan 20 bedragen. De radiant bevindt zich op; RA=160° en dekl.=+55°. Hier kan ook het simultaan waarnemingsnet goede diensten bewijzen. Vorig jaar werd een fotografische actie op touw gezet die echter geen fotografisch succes werd, misschien dit jaar? Aspirant simultaanwaarnemers kunnen schrijven aan Luc Gobin, vergeet evenwel niet uw koördinaten van de waarnemingsplaats op te geven.

Een van de zwermen die op elk ernstig programma van een werkgroep meteoren staat is de Lyriden zwerm. Niet tegenstaande het maar een "kleine" zwerm is, beschouwen de meesten hem tot één der grootste van elk jaar.

Er werden reeds Lyriden opgetekend in 687 V.Ch. De knopen van de baan bleven gedurende de afgelopen 2600 jaren haast ongewijzigd. Met een inclinatie van 80° op de ekliptika, blijft de zwerm inderdaad grotendeels gespaard van storingen vanwege de planeten.

In 681 V.Ch., 15 V.Ch. en in 1136 N.Ch. verschenen er zelfs meteorenstormen uit deze radiant. In 1803 en 1922 werden zeer hoge ZHR waarden bepaald. Men veronderstelt dat sommige delen van de zwerm nog zeer dicht bezaaid zijn met meteoroiden. Wanneer we een volgend Lyridenspektakel krijgen, kan niemand voorspellen, uitkijken is dus de boodschap.

Nochtans verwachten we niets spektakulairs. Het is normaal dat we een 2 tot 5 Lyriden in het uur zien wat gecorrigeerd voor diverse factoren een ZHR van 10 à 12 geeft.

Enkele waarnemingsresultaten ter vergelijking;

<u>1976(BMS)</u>	19-20/4	6.5 ± 3.0	<u>1977(BMS)</u>	22-23/4	13.0 ± 12
	20-21/4	7.6 ± 1.0	<u>1978(VVS)</u>	21-22/4	9.4 ± 2.0

Uit de magnitudeverdeling leren we dat een groot deel van de lyriden uit heldere meteoren bestaat (Oude zwerm geassocieerd met komeet Thatcher 1861 I).

Lyriden	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	+6	Tot
(AMS)	1	4	8	38	28	51	40	50	37	20	277

VVS waarnemers noteerden herhaaldelijk "wit" en "snel" bij de meeste Lyriden. Let vooral op de kenmerken van de meteoren en noteer deze. De radiant is zeer klein met een diameter van slechts 4° , dit bleek uit studies op dit gebied uitgevoerd door Kresak. Verder bleek dat de radiant niet elk jaar exact op dezelfde coördinaten verschijnt. In 1975 was dit op $RA=265^\circ$ en $dekl.=+30^\circ 20'$, in 1976 op $RA=269^\circ$ en $dekl.=+33^\circ 15'$. Een vette kluif voor nauwgezette intekenaars !

Enkele nuttige wenken aan onze waarnemers...

- Zend uw waarnemingen tijdig op, ingevuld op een formulier van de werkgroep samen met de bijhorende kaarten. Al het nodige zoals kaarten en formulieren kunt U gratis bekomen bij de werkgroep (zie ook 1979/2)
- Vermeld steeds begin en einde van de waarneming in uren en minuten UT.
- Vermeld steeds eventuele bewolking of silhouetten die uw waarnemingsgebied bedekken en voor hoeveel tijd ze aanwezig waren. Bv. 10 min. was er 1/3 bewolking .